



Straatsburg, 15.4.2014
COM(2014) 18 final

2014/0008 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing
van de Overeenkomst inzake de gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de
Europese Unie en haar lidstaten en Oekraïne**

TOELICHTING

1. **Achtergrond van het voorstel**

- Motivering en doel van het voorstel

Op basis van een mandaat dat de Raad in december 2006 heeft verleend, heeft de Commissie onderhandeld over een Overeenkomst betreffende de totstandbrenging van een Europese gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Europese Unie en haar lidstaten en Oekraïne.

De markt voor luchtdiensten tussen de EU en Oekraïne is aanzienlijk:

meer dan 4 miljoen passagiers per jaar (bron: Eurostat 2012), met een gemiddelde jaarlijkse groei van 17 % gedurende de afgelopen 10 jaar. Ook de vrachtdiensten zijn in dezelfde periode verdubbeld. Er zij ook op gewezen dat het verkeer tussen de EU en Oekraïne in de afgelopen 4 jaar gemiddeld bijna 43 % van het totale internationale verkeer van en naar Oekraïne vertegenwoordigde.

De luchtdiensten tussen de EU en Oekraïne worden momenteel geëxploiteerd op basis van bilaterale overeenkomsten tussen afzonderlijke lidstaten en Oekraïne. In het kader van het externe luchtvaartbeleid van de EU wordt met buurlanden onderhandeld over uitgebreide overeenkomsten voor luchtdiensten, voor zover is aangetoond dat dergelijke overeenkomsten een toegevoegde waarde hebben en economische voordelen opleveren. De Overeenkomst heeft met name tot doel:

- de markten geleidelijk en wederzijds open te stellen, voor wat de toegang tot routes en capaciteit betreft;
- te zorgen voor convergentie en effectieve naleving van de luchtvaartgerelateerde EU-regelgeving door Oekraïne; en
- non-discriminatie en een gelijk speelveld voor ondernemingen tot stand te brengen.

- **Algemene context**

Het algemene doel van de onderhandelingsrichtsnoeren was te onderhandelen over een uitgebreide luchtvervoersovereenkomst, teneinde de toegang tot elkaars markten geleidelijk en wederzijds te liberaliseren en te zorgen voor overeenstemming van de regelgeving en effectieve toepassing van de EU-voorschriften en -normen.

Op 28 november 2013 hebben beide partijen een ontwerpovereenkomst met Oekraïne geparafeerd, overeenkomstig de onderhandelingsrichtsnoeren.

- **Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

De bepalingen van de Overeenkomst hebben voorrang op de relevante bepalingen van de bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en Oekraïne. Het is echter toegestaan bestaande verkeersrechten die voortvloeien uit deze bilaterale overeenkomsten en die niet onder de onderhavige Overeenkomst vallen, verder te blijven uitoefenen voor zover dit geen aanleiding geeft tot discriminatie

tussen de lidstaten en hun onderdanen.

- **Samenhang met andere beleidsgebieden en doelstellingen van de Unie**

De sluiting van een uitgebreide luchtvervoersovereenkomst met Oekraïne is een belangrijke stap in de ontwikkeling van het externe luchtvaartbeleid van de EU en een cruciaal onderdeel van het nabuurschapsbeleid van de EU en de totstandbrenging van een grotere Europese gemeenschappelijke luchtvaartruimte, zoals omschreven in Mededeling COM(2012) 556 final van de Commissie "Het externe luchtvaartbeleid van de EU — De aanpak van toekomstige uitdagingen".

2. Raadpleging van belanghebbende partijen en effectbeoordeling

De Commissie heeft de onderhandelingen gevoerd in overleg met een bijzonder comité, overeenkomstig artikel 218, lid 4, van het VWEU.

Bovendien heeft zij gedurende het volledige onderhandelingsproces de belanghebbenden geraadpleegd.

- **Raadpleging van belanghebbende partijen**

Wijze van raadpleging, belangrijkste geraadpleegde sectoren en algemeen profiel van de respondenten

De Commissie heeft overleg gepleegd met belanghebbenden, met name via het Overlegforum, bestaande uit vertegenwoordigers van luchtvaartmaatschappijen, luchthavens en vakbonden.

Samenvatting van de reacties en hoe daarmee rekening is gehouden

Alle opmerkingen van de belanghebbenden, vooral met betrekking tot het evenwicht tussen de openstelling van de markt en de tenuitvoerlegging van de EU-luchtvaartvoorschriften en -eisen door Oekraïne, werden in aanmerking genomen bij de voorbereiding van het onderhandelingsstandpunt van de Unie. Na afloop van de onderhandelingen hebben de belanghebbenden te kennen gegeven dat zij de Overeenkomst graag willen ondertekenen en toepassen.

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

Er behoefde geen beroep te worden gedaan op externe deskundigheid.

- **Effectbeoordeling**

Zoals ook het geval is bij andere overeenkomsten tussen de EU en derde landen, wordt verwacht dat als gevolg van de liberalisering van de handel tussen de EU en Oekraïne nieuwe routes tussen luchthavens van de partijen zullen worden geopend. Verwacht wordt dat ook nieuwe luchtvaartmaatschappijen op de markt actief zullen worden. Deze ontwikkeling zou leiden tot meer concurrentie en meer keuze en betere prijzen voor de consument. Bovendien dit is de eerste keer dat een dergelijke overeenkomst EU-luchtvaartmaatschappijen (eenzijdig) de mogelijkheid biedt om zelfstandige en

opeenvolgende cabotagevluchten uit te voeren op de binnenlandse markt van Oekraïne.

Als Oekraïne de luchtvaart-eisen en -normen van de EU toepast voor alle aspecten die betrekking hebben op de exploitatie van luchtvaartmaatschappijen (bijvoorbeeld veiligheid, luchtverkeersbeheer, beveiliging, sociale normen en milieu) zal dit bovendien zorgen voor billijke mededingingsvoorwaarden voor alle luchtvaartmaatschappijen. De overeenkomst creëert ook investeringsmogelijkheden voor de luchtvaartmaatschappijen van de partijen door wederzijdse meerderheidsparticipatie mogelijk te maken; dit zal de ontwikkeling van de luchtvaartmaatschappijen vergemakkelijken en de consolidatie van de sector bevorderen. De overeenkomst zal ook diverse kwesties rond "zakendoen" vereenvoudigen omdat ze een reeks bedrijfsgerelateerde vooruitzichten biedt die tot doel hebben de exploitatie van luchtvaartmaatschappijen te vergemakkelijken, zoals codesharingregelingen, grondafhandeling, leasing, intermodaal vervoer en het recht op nachtelijke stops in de luchthavens van beide partijen.

In het algemeen zullen de luchtvaartmarkten van de EU en Oekraïne steeds uitgebreider en beter met elkaar verbonden worden.

3. Juridische elementen van het voorstel

- **Samenvatting van de voorgestelde maatregel**

De Overeenkomst creëert gelijke en uniforme markttoegangsvoorwaarden voor alle EU-luchtvaartmaatschappijen en voert nieuwe regelingen in voor regelgevende samenwerking en convergentie tussen de Europese Unie en Oekraïne op gebieden die van essentieel belang zijn voor de veilige en efficiënte exploitatie van luchtdiensten.

De Overeenkomst voorziet met name in de uitbreiding van haar bepalingen tot de 28 lidstaten, waarbij dezelfde regels zonder onderscheid van toepassing zijn op en ten goede komen aan alle EU-luchtvaartmaatschappijen, ongeacht hun land van herkomst. De luchtvaartmaatschappijen zullen vrij vluchten kunnen uitvoeren van ieder punt in de Europese Unie naar ieder punt in Oekraïne, hetgeen nu niet het geval is.

De Overeenkomst bestaat uit de hoofdtekst, waarin de kernbeginselen zijn uiteengezet, en zeven bijlagen: Bijlage I betreffende de toepasselijke eisen en normen van de EU; bijlage II over overeengekomen diensten en gespecificeerde routes; bijlage III over overgangsbepalingen; bijlage IV over de lijst van te erkennen certificaten; bijlage V over de lijst van staten die vermeld zijn in de artikelen 17, 19 en 22 en bijlagen II en III bij de Overeenkomst; bijlage VI over procedureregels; en bijlage VII over de in artikel 26, lid 4, van de Overeenkomst vermelde criteria.

- **Rechtsgrondslag**

Artikel 100, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

- **Keuze van instrumenten**

Voorgesteld instrument: internationale overeenkomst

Andere instrumenten zouden om de volgende reden ongeschikt zijn.

Externe luchtvaartbetrekkingen kunnen alleen kracht worden bijgezet door internationale overeenkomsten.

4. Gevolgen voor de begroting

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Unie.

Vorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Overeenkomst inzake de gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Europese Unie en haar lidstaten en Oekraïne

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 100, lid 2, juncto artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 12 december 2006 heeft de Raad de Commissie gemachtigd om onderhandelingen op te starten. De onderhandelingen zijn met succes voltooid en zijn op 28 november 2013 uitgemond in de parafering van de Overeenkomst.
- (2) De Overeenkomst creëert gelijke en uniforme markttoegangsvoorwaarden voor alle EU-luchtvaartmaatschappijen en voert nieuwe regelingen in voor regelgevende samenwerking en convergentie tussen de Europese Unie en Oekraïne op gebieden die van essentieel belang zijn voor de veilige en efficiënte exploitatie van luchtdiensten.
- (3) Daarom dient de Overeenkomst namens de Unie te worden ondertekend onder voorbehoud van de latere sluiting ervan;
- (4) Om zo snel mogelijk profijt te kunnen trekken van de voordelen van de overeenkomst dient ze voorlopig te worden toegepast,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De ondertekening van de Overeenkomst inzake een gemeenschappelijke luchtvaartruimte tussen de Europese Unie en haar lidstaten en de Oekraïne wordt hierbij goedgekeurd, onder voorbehoud van de sluiting van de Overeenkomst.

De tekst van de te ondertekenen Overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Het secretariaat-generaal van de Raad stelt het volmachtinstrument op dat de persoon (personen) die daartoe door de onderhandelaar over de Overeenkomst is (zijn) aangewezen, machtiging verleent de Overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan, te ondertekenen.

Artikel 3

In afwachting van de inwerkingtreding van de Overeenkomst wordt ze, overeenkomstig artikel 38 van de Overeenkomst, voorlopig toegepast vanaf de dag waarop ze wordt ondertekend.

Artikel 4

De Europese Unie wordt in het bij artikel 29 opgerichte Gemengd Comité vertegenwoordigd door de Commissie.

Artikel 5

1. De Commissie vertegenwoordigt de Unie in arbitrageprocedures overeenkomstig artikel 30 van de Overeenkomst.
2. Iedere krachtens artikel 30 van de Overeenkomst te nemen maatregel inzake aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Unie vallen, wordt genomen door de Commissie, in overleg met een Bijzonder Comité van door de Raad benoemde vertegenwoordigers van de lidstaten.

Artikel 6

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Straatsburg,

Voor de Raad
De voorzitter